No. 69. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 8 Junij.

GOES BOEKHANDEL

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ3, franco per post ƒ3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS: DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Editie van vrijdag avond 8 ure.

Aankondigingen

VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

DOMBURGSCHE JAARMARKT.

Burgemeester en wethouders der gemeente Domburg brengen ter kennis, dat de Kermis of Jaarmarkt aldaar zal aanvangen op donderdag den 27 dezer maand; zijnde toestemming verleend om des vrijdags naar de gaai te schieten en des zaturdags naar den ring te rijden.

Domburg, den 7 junij 1861.

J. J. I. SPRENGER, voorzitter.
L. L. WOUTERSEN, fung. secret.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 7 junij.

* Uit Vlissingen deelt men ons heden het volgende mede.

In den nacht van dingsdag op woensdag was een publiek huis alhier gesloten, omdat men er een huiselijk feest vierde. Eenige matrozen klopten er des avonds aan, en schijnen op de weigering om te openen, te hebben voorgewend dat beambten van policie den toegang verlangden.

De kastelein ontsloot daarop in persoon de deur en werd op het zelfde oogenblik op verraderlijke wijze aangevallen, waarbij hem met een mes eene gevaarlijke wonde in den onderbuik werd toegebragt, aan de gevolgen waarvan de ongelukkige nu reeds is bezweken. Twee andere personen ontvingen mede ernstige verwondingen. De daders zijn in hechtenis genomen.

---

* Uit het voormalig vierde district dezer provincie meldt men ons:

De vooruitzigten op den te veld staanden oogst zijn in het algemeen gunstig; van de wintervruchten laten eenige weinige partijen tarwe en gerst, en van de zomergewassen de paardeboonen en het vlas hier en daar wat te wenschen over, doch wat vochtig en warm weder schijnt nog vele gebreken te zullen herstellen. Aardappelen, hooi-, wei- en klaverlanden doen zich overal voordeelig voor.

Aan de hoogeschool te Leiden is jl. dingsdag bevorderd tot meester in de beide regten jhr. A. R. P. van Kinschot, geboren te Gorinchem, na verdediging van theses juridicae inaugurales.

De regering houdt zich thans bezig met het in gereedheid brengen van hare beantwoording op het voorloopig verslag der tweede kamer, betrekkelijk het wetsontwerp nopens de nationale militie, zoo dat de voordragt, bij de hervatting der werkzaamheden, door de vergadering zal kunnen worden behandeld.

H. M. de koningin-moeder is woensdag middag van haar bezoek aan het hof te Weimar te Utrecht aangekomen, en heeft zich van daar naar Soestdijk begeven.

Ll. dingsdag werd te Amsterdam de algemeene vergadering der Maatschappij van weldadigheid gehouden. Uit het uitgebragte verslag bleek, dat de toestand der maatschappij over het algemeen niet ongunstig te achten is, bepaaldelijk met het oog op het mindere te kort in vergelijking met vroeger. Landbouw en fabriekwezen leverden in 1860 gunstige uitkomsten op. De aangebragte wijzigingen, vooral wat het personeel betreft, hebben gunstig gewerkt. De begrooting voor 1861 bedraagt in ontvangsten f 420,810,47½ en in uitgaven f 365,419,86, sluitende alzoo met een voordeelig saldo van f 55,390,61½.

Door den heer C. J. Fodor te Amsterdam is aan de maatschappij een legaat van f 8000 gemaakt, terwijl zij ook nog door anderen is bedacht. Eerstdaags zal de gunstig bekende schrijver, de heer J. J. Cremer, op verzoek van commissarissen een door hem geschreven verhaal van zijn bezoek in de kolonie, onder den titel van Wouter Linge in het licht geven, van welks verspreiding men zich een gunstigen invloed voorstelt.

De tegenwoordige bezitting dier maatschappij vertegenwoordigt eene waarde van f 884,000. Het ledental 176, terwijl als nieuwe afdeelingen zich aansloten Nieuwediep, Sneek, Breda, Gorinchem, Kampen en Maastricht.

Eene poging, door het bestuur gedaan om voor rekening van derden te werken, was niet gelukt, dewijl de aanbiedingen daarvoor niet aannemelijk waren.

Een voorstel van het bestuur omtrent de vragen betrekkelijk de toepassing van het art. 14, laatste alinea, op de contributien, giften en legaten, die in 1858 geind en in 1859 aan het bestuur zijn overgemaakt, en een ander voorstel, met betrekking tot die over het dienstjaar 1858, in 1859 geind en in dat jaar aan het tegenwoordig bestuur afgedragen, — waaromtrent voorstellen van wege de afdeeling Bolsward en Nijmegen waren ingekomen, respectievelijk strekkende, om de contributien over 1858, in dit jaar aan het vorig bestuur overgemaakt, en om het saldo van 1858, in 1859 aan het vorige bestuur verantwoord, in het crediet der rekening van plaatsing te brengen, worden in den geest van het bestuur aangenomen, waardoor de voorstellen van Bolsward en Nijmegen worden verworpen.

Van de afdeeling Zierikzee was een voorstel ingekomen, om uiterlijk drie maanden na den dag, waarop de algemeene vergadering is gehouden, aan de afdeelingen kennis te geven, van de in die vergadering genomen besluiten. Dit voorstel, een punt van uitvoering betreffende, wordt aan de commissie gerenvoijeerd, welke te kennen gaf aan het verzoek van de afdeeling Zierikzee te zullen voldoen.

Omtrent den proeftuin te Deventer berigt de Boerengoudmijn het volgende, van het einde van april jl.: Het hoofdbestuur heeft in het nieuwe gebouw op het terrein eene vergadering gehouden in het begin van maart ll. Na dien tijd is de tuin, die geheel is afgerikt en met heggen (beuken en ligusters) is omringd, aangelegd gedeeltelijk met slinger-, gedeeltelijk en wel het meest met regte paden en besteld. Er zijn o. a. gezaaid 25 haver- en 25 garstsoorten, 22 soorten van koolrapen, knollen enz., ruim 40 soorten van peulvruchten (klavers enz.), 6 soorten mangelwortelen, enz.; gepoot circa 50 soorten aardappelen, waarvan 4 soorten meer in het groot; bovendien zijn er circa 130 verschillende grassen, granen enz. (behalve vele andere landbouwgewassen) en 25 soorten maïs gezaaid, enz.; van den hortus te Leiden zijn ruim 60, van dien te Groningen ruim 60 en van dien te Antwerpen circa 130 verschillende zaden ontvangen, die alle zijn uitgezaaid of uitgezaaid zullen worden. Daarenboven moet nog de moezerij vermeld worden, waarin op bedden van tamelijke grootte de voornaamste tuinbouwgewassen in verschillende soorten zijn uitgezaaid. Ter vergelijking van verschillende soorten van mest (5), worden 4 soorten van kool verbouwd, elk op bedden van 200 el. Ook zijn de mangelwortelen en de aardappelen (4 soorten) verschillend gemest, en wordt 1 bunder rogge gebouwd (reeds sints het najaar van 1860) met 3 soorten van mest toegemaakt.

Volgens de Nieuwe rotterdamsche courant bestaat de commissie, belast met het afnemen van het examen der kandidaten naar de betrekking van leerling-telegrafist, uit de heeren W. A. C. Staring, voorzitter, A. H. van Thiel, J. J. van Kerkwijk, H. C. van der Kuylen en J. G. Frederiks, leden.

Men meldt uit Groningen dd. 3 junij: Naar wij vernemen heeft het voorstel tot wetsverandering, door de hoofddirectie van het doofstommen-instituut alhier aan de leden gedaan, bij deze geen bezwaar ontmoet en is het algemeen goedgekeurd. Ten gevolge daarvan kunnen nu voortaan, te beginnen reeds met den nieuwen cursus, die in augustus eerstk. aanvangt, de kinderen opgenomen worden zoodra zij den vollen ouderdom van zes jaren bereikt hebben.

Kerk- en schoolnieuws.

* Ter voorziening in de vacature, welke ontstaan zal door het verleend emeritaat aan den heer P. J. Zijnen, predikant bij de nederduitsche hervormde gemeente te Vlissingen, is door den kerkeraad dier gemeente gisteren het navolgende twaalftal opgemaakt, de heeren: N. A. de Graaf, te Apeldoorn, N. Osti, te Delfshaven; D. Chantepie de la Saussaye, te Leiden (waalsch predikant); H. E. Faure theol. doct., te Kaapstad; H. C. Bervoets, te Hengelo; G. A. Eijnvandraat, te Zwartsluis; J. W. Felix, te Nieuwe Tonge; L. G. T. Creutzberg, te Zeyst; P. A. van Toorenenbergen, te Barneveld; L. J. van Rhijn, te Wassenaar; J. J. Richard, te Zeyst, en A. Dekkers te Sluis.

Marine en leger.

Wij vernemen dat van de schepen die gereed worden gemaakt om binnen kort naar de West-Indien te vertrekken, alleen Zr. Ms. schroefstoomschip Apeldoorn naar Suriname zal gaan en daar aanvankelijk zal gestationeerd blijven.

— Zr. Ms. instructie-vaartuig Urania, aan boord hebbende de adelborsten der tweede afdeeling van het koninklijk instituut voor de marine, is dingsdag van het Nieuwediep naar de Zuiderzee vertrokken. Na eenige manoeuvres en exercitien te hebben uitgevoerd, is de bestemming om te Hoorn binnen te loopen.

— Bij het onlangs te Hellevoetsluis plaats gehad hebbende examen, om als machinist-leerling te worden toegelaten, zijn geweest 68 aspiranten en 16 plaatsen.

Thermometerstand.

5 junij 's av. 11 u. 56 gr.
6 „ 's morg. 7 u. 56 „ 's midd. 1 u. 59 gr. 's av. 11 u. 56 gr.
7 „ 's morg. 7 u. 59 „ 's midd. 1 u. 65 gr.

HET ZESDE ZEEUWSCH MUZIEKFEEST

te Middelburg, op 6 en 7 junij 1861.

VII.

DE UITVOERING VAN HET ORATORIUM DIE ZERSTÖRUNG JERUSALEMS.

De belangstelling in de muziekale feestviering, die zoo veler lang gekoesterden wensch zou bevredigen, klom in de laatste dagen steeds hooger en hooger. Niet alleen bleek dit uit de vele vreemden die Walcherens bodem betraden en uit de geestdrift, die zich zoo onverholen openbaarde; maar vooral beschouwen wij het als een opmerkelijk bewijs van ingenomenheid met dit feest, dat aan de laatste repetitie zulk een druk bezoek ten deel viel, dat vele laat aankomenden den toegang tot de Koorkerk versperd vonden door anderen, die reeds vroeger de beschikbare ruimte van het gebouw hadden ingenomen.

De sympathie voor de uitvoeringen blijkt niet minder groot te zijn; moeijelijk zou er toch een ledige plaats te vinden zijn geweest bij *de uitvoering* van het oratorium op den avond van gisteren.

Is een gewigtig deel van de groote taak der medewerkenden met gunstigen uitslag volbragt, voor ons neemt het moeijelijkste gedeelte thans een aanvang. Wetende dat het soms noodzakelijk is waarheden te zeggen, die hoe schoon ingekleed, toch zoo ligt de gevoeligste plaats van het menschelijk hart raken, zou ik er voor terugdeinzen, ware het niet dat hier krachtige en flinke kunstzin zich duidelijk openbaart en *openhartigheid wordt op prijs gesteld.*

Precies ten half zeven ure betrad de feestdirecteur, de heer W. R. Ceulen, met fanfaren en handgeklap begroet, het orchest en weldra klonk het plegtige inleidingskoor: „Wie heilig und hehr sind deine Hallen, o Israel!" door de hooge tempelgewelven.

Om den gewilligen lezer niet eene toonlooze en daardoor langwijlige wandeling door het geheel oratorium te doen maken, willen wij de verrigtingen van het koor, de hoofd*kracht in zulk een werk, het eerst bespreken.*

Als het flink attakeren van allen bij de zelfde partij een hoofdvereischte is bij het uitvoeren vooral van gefigureerde ensemble-stukken, dan zou ik al dadelijk moeten beginnen met eene berisping tot diegenen die bescheidelijk schijnen te meenen dat deze of gene van hunne makkers moeten voorgaan, en dus een voorzangers-systeem willen invoeren. Het is waar dat dit systeem bij vele zangvereenigingen sterk in zwang is, zoo dat men het misschien onaardig vinden zal dat *ik er over durf spreken, te meer daar het volkomen gelijk* invallen een hoogst moeijelijke eisch is, waarop echter niet sterk genoeg kan worden aangedrongen.

De klankwerking van het koor was doorgaande goed, soms zeer fraai. De schakeringen werden zeer goed in acht genomen. De krachtige plaatsen hadden echter hier en daar sterker kunnen worden aangegrepen.

Zoo als reeds vroeger is aangemerkt, waren de alten ook nu het zwakst. Op de zuiverheid viel alleen in enkele kooren, *en wel in de nommers 15 en 44, en bepaald bij de tenors,* soms aan te merken. Over het algemeen werden de muziekstukken van weeken aard beter voorgedragen dan die van meer energiesch gehalte, hoewel wij het Chor Babylonischer Krieger in no. 40 hiervan nadrukkelijk uitsluiten. Als wij nu nog het no. 22: „Verräther! er ist ein Freund von Babylon," als zeer zwak uitgevoerd aanstippen, dan haasten wij ons alle deze kleine schaduwen te doen verdwijnen door het heldere zonnelicht, door den glans die de overige uitstekende kooruitvoeringen op ons tafereel moeten werpen. In het bijzonder moeten wij de zeer diepgevoelde voordragt van het no. 8: „Eine Seele tief gebeuget," en het schoone no. 15: „Wir zittern ob des Sehers dräun," en van het slotkoor in het eerste deel no. 26 roemen.

Het zoo schoone karakteristieke koor no. 27: „Schon brausen sie daher," werd prachtig uitgevoerd, en van dit nommer af wies de vastheid en zekerheid bij alle stemmen zoodanig, dat het geheele tweede deel eene luisterrijke overwinning te noemen is over de vele moeijelijkheden, die de componist in deze partituur heeft gelegd. Het voortreffelijk gezongen „Heil Nebuchadnezar, Heil dem Herrn des Kriegs!" is reeds herdacht, waarom wij het te meer bejammeren dat het mannen-

koor no. 42 weggelaten werd. Hoewel niet van vriendelijken aard, is het toch om der contrast wille in de opvolging der muziekstukken, zeer juist door den componist aangebragt.

De slotsom van onze openhartige beschouwing is dus deze: dat, trots enkele onvolmaaktheden in de uitvoering, de vereenigde zeeuwsche zangkrachten toch een sterk bewijs hebben geleverd, dat de kunst hier met waarachtige liefde wordt beoefend, en dat er een eendragtige geest heerscht die ook voor de toekomst de schoonste verwachting geeft.

Van de gelukkige bezetting der solo-partijen door mevrouw Offermans—van Hove en de heeren Göbbels en Bergstein is, over de repetitien sprekende, reeds met een enkel woord gewaagd en de uitkomst heeft zeker ieders verwachting overtroffen.

Het „honneur aux dames" zelfs ten aanzien van een profeet niet uit het oog verliezende, moeten wij mevrouw Offermans—van Hove het eerst onze hulde brengen. Hoezeer de door den componist haar toebedachte partij niet groot is, zoo gaven de zoo sterk uiteen loopende karakters der vrome israëlitische maagd en der ligtzinnige Chamital, haar volkomen gelegenheid, het buitengewoon artistische van hare natuur te doen uitkomen. Wist zij in de Aria no. 9 en vooral aan het slot van het recit. no. 25 eene regt ernstige stemming op te wekken door de schoone harmonie tusschen het beteekenisvolle woord en den klankvollen toon, — nog genialer vonden wij de opvatting van het no. 21 „Du Heuchler, weiche von hier." Met de hoogste dramatische kracht, die nergens de grenzen der schoonheid overschreed, wierp zij den Jeremias hare vervloekingen voor het hoofd. Het „Verderben sey dein Loos!" joeg ons eene koude rilling door de leden. Zulke opvatting is in ons oog de hoogste triomf der kunst.

De altpartij werd door eene middelburgsche dame voorgedragen. Wij waarderen het hoogelijk, dat zij die alleen uit liefde de kunst beoefenen, den grooten stap wagen durven zich in het openbaar te doen hooren, en daardoor de uitvoeringen van groote muziekwerken mogelijk maken. Onze dilettante bezit een aangenaam stemgeluid, dat echter in de middentoonen voor meerdere ontwikkeling vatbaar is; zij bleek eene goede musicienne te zijn. Was de natuurlijke bevangenheid bij een eerste optreden oorzaak, dat reinheid van intonatie vaak gemist werd, zoo haasten wij ons hierbij te voegen dat hare voordragt van het duet no. 24 en van de overige nommers in het tweede deel van meer kalmte getuigde, zuiverder was, en dus hoogst verdienstelijk te noemen is. Scholiere van de zoo hoog aangeschrevene zangeres en onderwijzeres mevrouw Anschütz-Botgorschek zal zij bij volhardende studien nog menige muziekuitvoering kunnen opsieren en velen daardoor aan zich verpligten.

Hebben wij ons veroorloofd ook hier ruiterlijk onze opinie te uiten, zoo vergete niemand hoe vele studien er noodig zijn, hoe veel geestkracht er vereischt wordt, om aan de strenge eischen der kunst te voldoen, zoo dat het vooral hier van toepassing is: que la critique est aisée mais l'art difficile.

De Jeremia is almede eene der moeijelijkste partijen die men voor baryton in oratorien aantreft. Groot van omvang, veelzijdig door de verschillende toestanden, is de goede opvatting geen gemakkelijke taak. Daarenboven levert de hooge ligging der zangpartij tegen het slot voor den zanger groote bezwaren op en vordert veel meesterschap over het orgaan. De heer Bergstein is er evenwel volkomen in geslaagd alle moeijelijkheden glansrijk te overwinnen. Zijne klank- en omvangrijke stem, verbonden aan een goede school, eigenen zich bij uitstek voor deze partij: Voortreffelijk was zijne opvatting, die in het aria no. 33 „Um Juda trag' ich schweres Leid", en in het Klagelied no. 41 wel den hoogsten trap van uitdrukking bereikte. De climax in dit lied was uitstekend, en de terugkeer van het eerste motif: „Euch sag' ich's Allen" in schoon mezza voce indrukwekkend.

Wij achten ons hoogst gelukkig den heer Bergstein als zanger te hebben leeren kennen en zijn verzekerd dat de gunstige indruk die hij hier achterlaat nog menig beroep op zijne welwillendheid zal ten gevolge hebben.

Ook de heer Göbbels heeft uitstekend gezongen. De tenorpartij in dit werk is als voor hem geschreven. Groote weekheid toch is het kenmerk van zijne schoone stem, en deze eigenschap kwam den zanger, zoowel in de partij van den zwakken Zedekia koning van Juda, als in die van den vromen Israëliet Achicam zeer te stade. Als wij in den regel, „Ich biete Leben dir und Freiheit," in het recit. no. 36 wat meer dramatische kracht hadden verwacht, dan is dit ook de eenige opmerking die de edele en gevoelvolle voordragt van deze partijen ons veroorloven kan.

Met de vermelding dat het recit. van den Herold „Der Sohn der Sonne; der Herr der Völker" op eene, Nebuchadnezar in den besten zin des woords waardige wijze werd uitgevoerd, kunnen wij onze beschouwingen over het vokale gedeelte van deze uitvoering besluiten.

Over het orchest kunnen wij gereedelijk kort zijn, omdat het programma van den tweeden dag ons nog beter de gelegenheid geeft daarover te oordeelen.

De houding van het strijkkwartet is zeer te roemen. Vooral in de begeleiding werkte het uitstekend. Bij de blazers was de stemming niet altijd onberispelijk. In het eerste deel viel menig ongeluk voor. De paukist sloeg zijne solo zeer goed; minder gelukkig werd de viool-solo uitgevoerd. De bazuinen die in den majestueusen aanhef van het oratorium eene indrukwekkende kracht ontwikkelden, hadden soms, tegenover het hier niet uit honderdtallen bestaande koor, wel wat matiger kunnen te werk gaan.

Met de aangegevene tempi zijn wij het, op eene kleine uitzondering na, met den feest-directeur geheel eens; alleen had eenige meerdere vastheid bij den aanvang van sommige snelle kooren, krachtiger in elkander grijpen ten gevolge kunnen hebben.

Als wij ons voorbehouden om later nog op het een en ander terug te komen, dan mogen wij niet nalaten den heer Ceulen reeds voorloopig de erkentenis te brengen, die zijne omzigtige en bekwame leiding zoo zeer verdient.

RICHARD HOL.

Buitenlandsche tijdingen.

Amerika.

Berigten uit New-York van 22 mei melden o. a. het volgende: Generaal Buttler, de kommandant der troepen van Massachusetts, heeft bevel ontvangen met negen regementen naar fort Monroe te vertrekken. Ten behoeve van de oefening der vrijwilligers zullen twee groote kampen, een op Staten Island en een te Gettysburg in Pensylvanie, opgerigt worden.

De Montgomery advertiser, het officiëel orgaan der separatisten, beweert dat het zuidelijke congres besloten heeft den zetel der regering naar Richmond te verplaatsen. Te Nashville in Tenessee is eene fabriek opgerigt, waarin dagelijks 20,000 percussie-dopjes worden vervaardigd.

De mededeeling van lord John Russell in het lagerhuis, dat Engeland de zuidelijke confederatie als oorlogvoerende partij beschouwt, wordt door de New-Yorker-bladen in een jegens Engeland vijandigen toon besproken. De gouverneur van Noord-Carolina heeft langs telegrafischen weg aan den president Davis kennis gegeven, dat het voorstel tot afscheiding van de unie met eenparige stemmen is aangenomen. In Virginië zoude deze kwestie den 23 mei door middel van eene algemeene volkstemming beslist worden.

De blokkade van Charleston is opgeheven, doordien het fregat Niagara naar de golf van Mexico is vertrokken. Sedert zijn verscheidene vaartuigen de haven in- en uitgeloopen. Te St. Johns in New-Foundland hebben op nieuw rustverstoringen plaats gehad; de troepen hebben op het volk geschoten en twee personen gedood.

— Latere berigten, door het agentschap van Reuter ontvangen, melden dat de troepen der unie in het ongestoord bezit zijn van de virginische oevers der Potomac, van Washington tot Alexandria, en dat uit het fort Monroe verkenningen zijn gezonden tot voorbij de stad Hampton.

Engeland.

Londen 5 junij. In de zitting van het lagerhuis van gisteren zeide lord John Russell in antwoord op eene hem gedane vraag: „Zaturdag jl. zijn door harer majesteits gouvernement bevelen ten aanzien der amerikaansche kapers uitgevaardigd. Het is aan de beide oorlogvoerende partijen verboden met hare zeeprijzen in eenige haven van Hr. Ms. bezittingen in Europa of in andere werelddeelen binnen te komen.

„Hr. Ms. gouvernement heeft van de uitgevaardigde voorschriften mededeeling aan den gezant van Frankrijk gedaan. Deze heeft verklaard dat zijn gouvernement zou handelen naar den in 1856 gemaakten regel, krachtens welken Frankrijk, als eene onzijdige mogendheid zijnde, toelaat dat zeeprijzen binnen zijne havens worden gebragt, maar niet toelaat dat zij er verkocht worden of langer dan een etmaal vertoeven."

— Een telegrafisch berigt uit Gibraltar bevat de volgende tijding uit Marokko: Musley Soliman, die tegen zijnen broeder den keizer in opstand is gekomen, is door al de stammen erkend en bevindt zich met zijn vrij talrijk leger op veertig mijlen afstand van Fez. Hij zal aanvallenderwijze handelen en tegen zijnen broeder een geduchten oorlog voeren. De uitslag van dien strijd kan misschien de verdeeling van het marokkaansche rijk ten gevolge hebben.

— Men zegt dat thans ernstig aan het stichten van een gedenkteeken voor Olivier Cromwell gedacht wordt. Eerlang zou eene commissie tot dat einde benoemd en de uitvoering van het werk den beeldhouwer Noble, die eene voortreffelijke buste des protectors vervaardigd heeft, opgedragen worden.

Denemarken.

Naar men verneemt, houden de groote mogendheden, met uitzondering van de duitsche, zich thans bezig met onderhandelingen om de geschillen over de hertogdommen op minnelijke wijze te vereffenen, en zou daaromtrent door Zweden reeds een voorstel zijn gedaan, hetwelk kans zou hebben om met eenige wijziging door de duitsche staten te worden aangenomen.

Duitschland.

Berlijn 5 junij. Heden zijn de zittingen der beide huizen gesloten. In de bij die gelegenheid door den koning uitgesprokene rede wordt gezegd dat de geslotene zitting belangrijke resultaten heeft opgeleverd, welke ten gevolge zullen hebben dat de regering krachtig wordt gerugsteund op den tot hiertoe door haar gevolgden weg. Die resultaten zullen ook bijdragen om Pruissen in Duitschland en in Europa in achting te doen rijzen. Daarop volgt eene opgave van de tractaten en wetten welke door beide takken der wetgevende magt zijn aangenomen, benevens van de voordeelen welke men daaruit mag te gemoet zien. De koning bedankt verder voor de hulpbronnen welke voor de organisatie van het leger zijn toegestaan. De regeling van dat onderwerp zal aan Pruissen de noodige kracht verschaffen om altijd gereed te staan tot zijne eigene verdediging, even als voor die van het geheele duitsche vaderland. De militaire organisatie is te onmisbaarder voor de zekerheid der duitsche grenzen, nu de herziening van de militaire bondsconstitutie niet is geslaagd. Het gouvernement van Denemarken heeft niet geheel toegegeven aan de vorderingen van den duitschen bond. Het door dat rijk aangebodene geeft geenerlei zekerheid voor de oplossing der hangende vraagstukken, maar de aard der betrekkingen van Pruissen met de groote mogendheden is een waarborg dat deze niet zullen worden verstoord door ernstige maatregelen, welker aanwendig noodig zou kunnen worden voor de binnenlandsche aangelegenheden van den duitschen bond.

Wanneer de nationale vertegenwoordiging — aldus besloot de koning — zich houdt binnen de grenzen, welker overschrijding dan ook slechts dienstig zou kunnen zijn voor de partij van wanorde, kan ik rekenen op den gelukkigen uitslag mijner regering. Mijne leuze is de handhaving in mijn koningrijk onder Gods zegen, van de wet, de constitutie van een getrouw volk, een leger dat van de overwinning zeker is, de geregtigheid, de wet, het vertrouwen en de vreeze Gods. Volgt allen die leuze, en wij kunnen op eene schoone toekomst hopen!

— De kamer van volksvertegenwoordigers van Hongarye heeft eindelijk de langdurige en ernstige beraadslaging over een beginsel ten einde gebragt, welke haar sedert eene maand bezig hield. Het voorstel van den heer Deak, strekkende om de grieven en de wenschen der natie te formuleren in een adres en niet in een besluit, is aangenomen met 155 tegen 152 stemmen. De regeringsmeerderheid schijnt aan te duiden dat het gerucht waarheid behelst, volgens hetwelk vooraf eene juiste berekening van stemmen is geschied, en sommigen zich met voordacht hebben onthouden van medestemmen.

— De tweede kamer van den rijksraad van Oostenrijk heeft, in hare zitting van 1 dezer, het wetsontwerp betrekkelijk de onverantwoordelijkheid en onaantastbaarheid van de leden dier vergadering aangenomen. De paragraaf waarbij die zelfde bepaling werd uitgestrekt tot de leden der provinciale vergaderingen, is verworpen. Men meent te Weenen hierin eene nederlaag te zien voor de partij der centralisatie.

De kamer gaat zich nu bezig houden met de redactie van dat adres, en daar er al zeer weinig verschil van gevoelen schijnt te bestaan omtrent de taal welke de nationale vertegenwoordiging moet voeren, het zij dan ook dat men besloot tot de inzending van een adres of wel de voorkeur gaf aan een besluit, zoo is het hoogst waarschijnlijk dat het door den heer Deak opgemaakt ontwerp zonder belangrijke wijzigingen en spoedig zal worden aangenomen.

Belgie.

Brussel 4 junij. Men verzekert, dat de minister van justitie, de heer Tesch, ad interim met de portefeuille van financien zal worden belast, en dat hij als zoodanig de wet, waarbij aan het fransche goud wettige koers wordt gegeven, zou contrasigneren.

— De Moniteur deelt verschillende koninklijke besluiten mede, waarbij de zitting van het wetgevend ligchaam wordt gesloten en voorts het door den heer Frère-Orban aangeboden ontslag is aangenomen en de afgetredene benoemd tot minister van staat.

Frankrijk.

Parijs 4 junij. De keizer moet zich ernstig bezig houden met de mogelijke gevolgen, welke een groote oorlog ter zee voor onze verschillende havens zou na zich slepen. Nu eenmaal het geschut der jongste vindingen zoo belangrijke verbeteringen in de krijgswetenschap heeft aangebragt, is Napoleon III er op bedacht geworden dat het meerendeel onzer oorlogs- en handelshavens in geval van oorlog niet meer eene volkomen veilige toevlugt oplevert voor de fransche schepen. Onder den indruk dier gedachte heeft de keizer eenige ontwerpen doen onderzoeken, welke onder anderen daarin zouden bestaan dat de haven te Havre zoodanig door aardewerken wierd omgeven, dat een deel der handelsvloot er veilig zou liggen. Voorts is men bedacht op eene kanalisatie van de Seine tot Rouen, om te zien of de daarstelling eener zeehaven op zoodanigen afstand der kust te verwezenlijken valt.

Een ander ontwerp wordt mede onderzocht om des noods het handelsmateriëel in de haven van Marseille te beschermen. Men spreekt van het graven van eene groote vlugthaven in de vlakte welke gevormd wordt tusschen de mondingen van de Rhône.

Wat nu meer bepaaldelijk de oorlogs marine betreft, moet zijn besloten tot daarstelling van eene groote haven in het binnenland aan de baai van Cancale, tusschen Brest en Cherbourg. Al het materiëel van beide laatstgenoemde plaatsen zou daar in geval van oorlog geborgen kunnen worden.

— De tentoonstelling van schilderijen is van 1 tot 6 junij gesloten. Bij de heropening zal die door eene serie schilderijen vermeerderd zijn, o. a. door een tafereel, voorstellende keizer Napoleon, omgeven van zijn generalen staf, bij Solferino, geschilderd door Meissonnier.

— Door sommige berigtgevers wordt de reis van prins Napoleon naar Noord-Amerika met de politieke aangelegenheden in verband gebragt, en voorts beweerd dat de afgevaardigden van de nieuwe zuid-confederatie aldaar van de fransche regering nog al hoop hebben gekregen, dat hun staat door keizer Napoleon zal worden erkend. In hoe verre het vermoeden der bedoelde berigtgevers juist is, blijkt niet; even min is er eenige grond voorhanden om aan te nemen dat zij de zaken goed inzien, als zij daarenboven nog melden dat prins Napoleon kans heeft president der zuid-confederatie te worden. Volgens hen zou president Davis gaarne zijne betrekking aan een lid van het geslacht Bonaparte overgeven; eerst zou de zoon van prins Jerôme — de heer Bonaparte-Patterson — in aanmerking zijn gekomen, doch later moet men begrepen hebben dat het den keizer aangenamer zou zijn, indien de keus op prins Napoleon viel.

— Er wordt hier in sommige kringen nog al veel gesproken over een eigenhandig schrijven van den czaar aan zijn „broeder en neef" keizer Napoleon, dat voornamelijk over de tegenwoordige bewegingen in Polen en over de ondersteuning, die door poolsche comités te Parijs geregeld naar Warschau gezonden wordt, handelen zou.

Zonder direct het fransche gouvernement te beschuldigen, schijnt keizer Nicolaas toch in dien brief als zijne meening te doen doorstralen, dat de fransche politiek de poolsche beweging aanmoedigt en dat werkelijk het initiatief tot die beweging van Parijs zou zijn uitgegaan. Naar men zegt, wordt de uitdrukking dier meening nog versterkt door de zijdelingsche opmerking die de czaar maakt, dat in geval de omwenteling in Polen mogt toenemen en krachtige maatregelen tot de onderdrukking daarvan noodzakelijk mogten bevonden worden, die maatregelen misschien wel eens niet binnen de grenzen van Gallicie en Lithauen beperkt zouden blijven. Het is duidelijk dat de brief hier zinspeelt op eene tusschenkomst van

Rusland in „behoudenden zin," overal waar de revolutie zich openbaart, en niet het laatst en niet het minst bij de italiaansche beweging.

De brief schijnt weinig bekend te zijn en op de Tuilerien nog al indruk gemaakt te hebben.

— De heer Blanqui, een der meest bekende republikeinen die bij de vestiging van het fransche keizerrijk naar Engeland zijn geweken, is onlangs, terwijl hij zich alhier ophield, in hechtenis genomen. Thans is hij naar de zitting der corectionnele regtbank verwezen, wegens de oprigting van een geheim genootschap. Met hem zullen vijf mannen en vrouwen, behoorende tot de arbeidende volksklasse, te regt staan als deel van dat genootschap uitgemaakt hebbende. De openbare behandeling dezer zaak zal op den 7 dezer aanvangen en, naar men denkt, licht verspreiden over de geheime woelingen der republikeinsche partij.

— De feiten, die aan Mirès en Solar ten laste worden gelegd, en waarvoor zij thans te regt zullen staan, zijn de volgende:

1. Dat zij in april en mei 1859, met aanwending van bedriegelijke middelen, tot het doen ontstaan der vrees voor eene hersenschimmige gebeurtenis, zich door een zeker aantal cliënten van de algemeene spoorwegkas gelden ter hand hebben doen stellen, namelijk door Ducros 6567, door Damer 9826, door Martin 4888, door Pinaud 8089, door Tersouly 2879 francs, en dat zij zich door den vicomte d'Aure, Courtois, wed. Desprez, Delhaye, Petit-Jean en anderen, hebben doen afgeven kwitantien, décharges en andere geschriften, verbindtenis of bevrijding van verbindtenis daarstellende, waardoor zij zich het geheele of gedeeltelijke vermogen van anderen bedriegelijk hebben toegeëigend.

2. Dat zij op het zelfde tijdstip, onder de zelfde omstandigheden, door middel van de zelfde bedriegelijke handelingen tot het doen ontstaan der vrees voor eene hersenschimmige gebeurtenis, pogingen hebben aangewend om zich gelden, kwitantien of décharges ter hand te doen stellen door de heeren Beauvais, Dreyfus, Debray, Lefort, Dethierry en anderen en zich daardoor op eene bedriegelijke wijze het geheele of gedeeltelijke vermogen van anderen hebben willen toeëigenen.

3. Dat zij, in 1857 en 1858, ten nadeele van de algemeene spoorwegkas en onderscheidene cliënten dezer maatschappij, een aantal bewijzen van aandeel van genoemde kas hebben verduisterd en weêrloos gemaakt, welke bewijzen aan hen waren afgegeven op grond van mandaat, of in bewaring, onder verpligting van die terug te geven of daarvan een bepaald gebruik te maken.

4. Dat zij in 1860, ten nadeele van de aandeelhouders der maatschappij tot aanleg en exploitatie van den spoorweg van Saragossa naar Pampeluna, eene som van 9,151,750 francs hebben verduisterd, welk bedrag aan hen slechts op grond van volmagt was ter hand gesteld, onder verpligting daarvan een bepaald gebruik te maken.

5. Dat zij, op het zelfde tijdstip gelden hebben verduisterd en weêrloos gemaakt, die hun slechts waren afgegeven op grond van volmagt, onder verpligting daarvan een bepaald gebruik te maken, en die terug te geven en op te leveren, en wel dat zij dit hebben gedaan ten nadeele van de inschrijvers op den spoorweg van Pampeluna, namelijk van de heeren Courtier, Flamerant, Blanchet, Lévis, Gromard, Rozier, Legendres, Judett en Hervieux.

6. Dat zij, nog geene drie maanden geleden, actien en obligatien en andere papieren van waarde hebben verduisterd en weêrloos gemaakt, die hun slechts waren ter hand gesteld op grond van volmagt en in bewaring, met last die terug te geven en op te leveren, en wel dat zij dit gedaan hebben ten nadeele van een zeker aantal cliënten der Algemeene spoorwegkas, namelijk van mej. Andry, Grandjean, Delclaye, de wed. Bertrand en den heer Ballier.

7. Dat zij, nog geene drie maanden geleden, als directeuren van de commanditaire vennootschap, onder de firma J. Mirès & co., en bekend onder den naam van Algemeene spoorwegkas, door middel van frauduleuse inventarissen, zijn overgegaan tot de uitdeeling, onder aandeelhouders, van dividenden die niet werkelijk door genoemde maatschappij waren verkregen.

De graaf Simeon, lid van den senaat, de graaf de Poret, de baron de Pontalba en de graaf de Chassepot zijn geciteerd als mede verantwoordelijk, als hebbende, in kwaliteit van leden van den raad van toezigt der Algemeene spoorwegkas, met kennis der feiten, toegestemd in de uitdeeling van dividenden die niet door degelijke en geregelde inventarissen waren geregtvaardigd, en als hebbende met voor-wetenschap, in de inventarissen groote en voor de maatschappij of voor derden nadeelige onnaauwkeurigheden laten begaan.

Italië.

Het geheele italiaansche leger zal op voet van vrede gebragt worden. In dien maatregel ziet het half officiële dagblad Opinione een ernstig bewijs van het onbeperkt vertrouwen dat 's konings regering heeft in het handhaven van den vrede. Het laat er echter op volgen, dat het niet durft voorzeggen wat binnen een jaar kan gebeuren, omdat het bij den tegenwoordigen stand der staatkundige aangelegenheden onmogelijk is te verzekeren dat er geene verwikkelingen zullen ontstaan. Maar de toestand van het oogenblik levert de beste uitzigten op; de tijd is gekomen voor de italiaansche regering om van de herstelling van den vrede alle voordeelen te trekken die er uit voortvloeijen. De verschillende ministers zullen zich dus haasten met de organisatie van den staat, de voorziening van de publieke dienst en de verligting der financiële lasten, welke de ontwikkeling van het crediet belemmeren en de vorderingen van den handel benadeelen.

— Eene gisteren avond ontvangene dépêche deelde ons mede dat graaf di Cavour dien dag des morgens ten zeven ure was overleden. Sedert eenige dagen baarde zijn toestand veel zorg. De rustelooze en ingespannen arbeid had in de laatste vier maanden reeds driemaal verontrustende verschijnselen in het leven geroepen, zoo dat de graaf herhaaldelijk werd gelaten. Woensdag avond ten zes ure kreeg men reeds [illegible]; eenigen tijd later verzamelde zich langzamerhand eene zeer groote volksmenigte voor het door den minister bewoonde hotel, en eene hevige en algemeene aandoening werd opgemerkt toen de stoet van geestelijken binnentrok, met het doel om den stervende de laatste troostmiddelen der roomsche kerk toe te dienen.

Bij koninklijke decreten waren de heeren Minghetti en generaal Fanti reeds ad interim belast met het beheer der portefeuilles van buitenlandsche zaken en marine.

Spanje.

H. M. de koningin is dingsdag avond voorspoedig bevallen van eene dochter.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 7 junij.

Raapolie op zes weken f 40½. Lijnolie op zes weken f 32¾.

Oostburg 5 junij.

Aanvoer zoo wel als kooplust waren heden gering. Alleen de beste monsters kwamen in aanmerking en bragten vorigen prijs op. Haver werd iets hooger gedaan, gelijk ook paardeboonen. Men betaalde tarwe f 9,50, f 10, f 10,25, f 10,50, f 10,75 en f 11, enkele f 11,25. Rogge f 6,30 a f 6,90 naar kwaliteit. Wintergerst f 6,25 a f 6,80; zomer dito f 6 a f 6,10. Haver f 3,40 a f 4. Paardeboonen f 7, f 7.25, f 7,50 en f 7,75.

Middelburg 6 junij.

Het gepasseerde in den handel was van weinig beteekenis, daar de consumtie alleen kocht voor hare behoefte, en ofschoon er uit Walcheren nog al wat tarwe werd geveild, zoo werd er echter regtaf goede weinig aangeboden, die dan ook ten volle vorigen weekprijs haalde. In zeeuwsche tarwe was heden geen handel daar men die te hoog hield en de kwaliteit nog al veel te wenschen over liet. Puike zeeuwsche rogge was gevraagd, de beste bragt f 7,30 de mud op, mindere f 7, gelaten zonder koopers. Wintergerst de beste soort f 6,80, mindere f 6,50 geringe onverkoopelijk. Puike zomergerst f 6,30, f 6,10 a f 5,90. Walchersche paardeboonen hield men op f 7,50. In witteboonen ging weinig om, bruineboonen zonder handel. Koolzaad niet ter veil. In de prijzen van den olie noch van de koeken is ons eenige verandering bekend.

Gemiddelde marktprijzen.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe . . .	f —,— à f —,—	Bruineboon.	f —,— à f —,—
Dito	- 9,— à - 11,75	Paardeboonen	- —,— à - —,—
Rogge oude	- 7,— à - 7,30	Gr. erwten .	- —,— à - —,—
Gerst wint. .	- 6,25 à - 6,80	Witte erwten .	- —,— à - —,—
Dito zom. .	- 6,— à - 6,40	Kool en raapz.	- —,— à - —,—
Boekweit .	- —,— à - —,—	Aardappelen.	- 3,75 à - 4,25
Haver . . .	- —,— à - —,—		per ned. pond.
Witteboon.	- 8,— à - 10,—	Versche boter	f —,70 à f —,80

Middelprijzen van bakbare tarwe f 11,50 en rogge f 7,25.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 7 junij.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½	pct.	63¼
	dito Nationale dito	3	„	75⅜
	dito dito dito	4	„	98⅜
	Aand. Handelmaatschappij . . .	4½	„	135
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	—
	Certific. Hope & co.	4	„	77
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	95⅝
	dito	6	„	55⅜
	Aand. spoorweg			194
	Leening 1860.	4½	„	89½
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	—
Spanje.	Obligatien	1¾	„	43
	dito binnenlandsch	3	„	48¼
	Certific. coupons bewijzen			5⅛
-	Crediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien. Weener metalliek . .	5	„	46 11/16
	dito amsterdamsche	5	„	68⅝
	dito nationale	5	„	54½
	dito 1847/1852	2½	„	24⅝
	Bank actien	3	„	659
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½	„	53⅝
Portugal.	Obligatien	3	„	46¾
	dito nieuwe	3	„	46½
Grenada.	dito			15¼
Venezuela.	dito	2¼	„	—
Illinois.	dito	7	„	87½
Mexico.	dito	3	„	—

Londen, 6 junij, ten 12 ure. Consols 91¼.
Weenen, 5 junij. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 69,30.
Parijs, 6 junij. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 68,90

Zeetijdingen.

Sedert 6 dezer zijn ter reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Mercur*, gez. Kassens, *Montag*, gez. Stromstrig, *Angeliena*, gez. Bliedekker, *Flora*, gez. Schulte, *Hermanna Dass*, gez. Dass, *Burgem. Stüre*, gez. Hinrichs, allen van Riga; *Carl of Schaftsbury*, gez. Milned, *Silvio*, gez. Bozzo, beiden van Odessa; *Adler*, gez. Bluhin, *Marie Sophia*, gez. Milson, beiden van Memel; *Anne Margrethe*, gez. Dardesen, *Margrethe*, gez. Larsen, *Anne Cathrine*, gez. Nielse, allen van Nykjöbing; *Mathilde*, gez. Harvey, Ibrail; *Reine Blancke*, gez. Jean, Requejade; *Jan Albert*, gez. Wieringa, Buenos Ayres; *Ida Cornelia*, gez. Schenk, Windau; *Argo*, gez. Christense, Oostzee; *Deodata*, gez. Mörck, Malmo; *Heinrich Sörensen*, gez. Möller, Libau; *Samson*, gez. Robinson, Mantanzas; *Fenese*, gez. . . ., . . .; *Yorick*, gez. Soulen, Callao; *Dépêche*, gez. Ort, Stettin. Voor Gent bestemd: *Aegir*, gez. Bauer, Windau; *Salem*, gez. Dindale, Pillau; *Nannette*, gez. Ontjes, Riga; *Caledona*, gez. Bay, Libau. En voor Brussel bestemd: *Brandsoe*, gez. Schmidt, Rostock; *Noordster*, gez. Goedkoop, Riga.

Mengelingen.

De landdag in Tirol.

De jongste hervormingen in Oostenrijk hebben ook aan Tirol, gelijk aan andere deelen van het groote keizerrijk, den landdag teruggeschonken, die gedurende 13 jaren niet te zamen gekomen was. Het beloont de moeite een oog te slaan op eene enkele dier volksvergaderingen, wier gezindheid van zoo beslissend gewigt voor de toekomst des lands moet zijn. Immers, van den geest die de verschillende landdagen in het oostenrijksche gebied bezielt, hangt het grootendeels af, of de partij, die den vooruitgang des lands door de opheffing der tallooze misbruiken en onregtvaardigheden wil bevorderen, zal zegevieren, dan of de voorstanders der oude misbruiken Oostenrijk ten val zullen brengen.

Den 5 april kwam de tirolsche landdag bijeen en hield zich den eersten tijd met zuiver provinciale belangen bezig. Doch van algemeen belang, ook buiten Oostenrijk, was de volgende zaak.

Door het keizerlijk patent van 8 april werd den protestanten in het geheele oostenrijksche gebied vrijheid van godsdienst toegestaan. Niettemin waagde de bisschop van Brixen het volgende voorstel bij den landdag in te dienen:

1. Alleen de katholieke kerk bezit in Tirol het regt van vrije godsdienstoefening.

2. De vorming van niet katholieke gemeenten wordt niet vergund.

3. Zij die niet tot de katholieke kerk behooren, kunnen geene vaste goederen bezitten, zonder bijzondere vergunning van den landdag en van den keizer.

Zulk een voorstel lokte, gelijk te verwachten is, eene scherpe discussie uit. Een der heftigste voorstanders van de bisschoppelijke artikels beweerde, dat het keizerlijk decreet niet voor Tirol kon gelden, omdat het daar niet afgekondigd was. De bisschop zelf hield eene lange redevoering, die een groot anachronisme was. Zie hier enkele trekken: het zou een onberekenbaar ongelijk zijn, wanneer in Tirol een vreemde godsdienst werd ingevoerd. Onze vaderlandsliefde is geworteld in ons katholiek geloof, want de tiroler kan zich zijn land niet anders dan als een katholiek land denken. Op het oogenblik, waarop het eerste onkatholieke bedenhuis nevens de dorpskerk staan zal, zal de genius der vaderlandsliefde zich het aangezigt bedekken en weenend van ons wijken. Daarom, mijne heeren, wijst den eisch van onbepaalde verdraagzaamheid af. Slechts wanneer het onvermijdbaar noodzakelijk is, kan hij geregtvaardigd worden; doch dit is niet het geval. Men zegt ons: de openbare meening vordert vrijheid van godsdienst. M. H! De openbare meening wordt juister de hoorbare meening genoemd: want zij spreekt slechts luid en hoorbaar de meening van enkelen uit. Laten wij maar voor het welzijn van het land zorgen en de couranten laten praten. „Doch" zegt men, „die wetten van onverdraagzaamheid zijn in strijd met den geest des tijds, met de echte humaniteit." Laat mij, mijne heeren! over dit punt een woord zeggen. De katholieke kerk is niet onverdraagzaam, al verwijt men het haar dikwerf. Ik heb 30 jaren de katholieke en protestantsche theologie bestudeerd en mag dus medespreken. Naar mijn inzien zegt de katholiek tot den protestant: „mijn vriend. het spijt me, maar gij zijt in dwaling. Gij dwaalt, omdat gij de waarheid zoekt langs een weg, waarop ze niet gevonden wordt; omdat gij bovendien de waarheid nog zoekt, die reeds gegeven is, als eene zedelijke onzigtbare wereld, in wier wonderen de mensch zich verdiepen en door welke hij leven moet." Dit zegt de katholiek van den protestant, maar wat zegt deze van den eerste? „Mijnheer, gij zijt een domkop, vol van vooroordeelen; gij ziet menschelijke stellingen voor goddelijke waarheden aan." Nu vraag ik u, wie van hen beide is verdraagzaam, wie onverdraagzaam? Dat wij de waarheid, die van God gegeven is, behoeden en bewaren, is waar; maar daarvoor hebben wij het gezag van een grooten meester; van hem, die gesproken heeft: „ik ben in de wereld gekomen, om der waarheid getuigenis te geven." Het verwijt van onverdraagzaamheid, dat men aan de katholieke kerk doet, is dus ongegrond.

En het is even onwaar, als men ons tirolers daarvan beschuldigt. Neen, Tirol is niet intolerant; ga slechts naar onze gasthuizen, waar geen onderscheid tusschen katholieken en onkatholieken is; ga naar onze ijsbergen, waarop het dikwijls in een jaar gebeurt, dat een onzer landgenooten zijn leven waagt, om een onkatholiek te redden.

Met zulke aantijgingen en sophismen werd het openlijk verzet tegen het keizerlijk decreet verdedigd. Wanneer vroeg men ooit in protestantsche landen of een zieke tiroler protestantsch of roomsch was? Of is het voor de katholieke tirolers zulk een lof, dat zij de zieke andersdenkenden niet als wilde indianen opeten? Doch de schoonste bewijzen voor de nuttigheid van de voorgestelde wet leverden de afgevaardigden uit den boerenstand. Zij lieten in hunne redenen de vrees doorschemeren, door hunne protestantsche schuldeischers in het Engadin — een smalle streek gronds in het zuiden van Unterwalden — uit huis en hof te worden verjaagd. Als of een vrije zwitser er zoo bijzonder veel heil in zag, onderdaan van Oostenrijk te worden!

Krachtig hebben de liberale leden van den landdag dergelijke gronden ontzenuwd, doch al hun pogen was te vergeefsch. Zij mogten op het gewigt van het oogenblik wijzen, dat het vermijden van nieuwe moeijelijkheden voor de regering ten pligt maakte, of op de onmisbaarheid van Duitschlands ondersteuning en den verkeerden indruk, dien het voorstel van den bisschop, zoo het tot wet werd, zou maken; zij mogten strijden met alle wapenen, die staatsbelang en vaderlandsliefde in de hand geven, het baatte niet.

Met 37 tegen 11 stemmen werd het voorstel van den bisschop van Brixen tot wet verheven.

Wat zal de regering thans doen?

Wat zij doen zal, weet men niet; wat zij doen moet, wel. Hare eer en de toekomst des lands vorderen dat zij niet toegeve, maar met kracht, des noods met geweld doortaste. De bezwaren en de tegenstand zijn zeer vele, die zij te overwinnen heeft. Doch juist deze overweging moet haren moed versterken. Want zoo ze niet geheel en volledig zegeviert, is ze verslagen: zedelijke waarheden overwinnen niet ten halve. Zoekt ze te plooijen en te schipperen, het goed beginsel, vrijheid des gewetens, dat ze in haar decreet heeft uitgesproken, zal spoedig onderdrukt zijn door den krachtigen wil harer tegenstanders. De aartshertog, stadhouder van Tirol, de broeder des keizers, liet in den vorigen zomer door een der meest dweepzieke geestelijken alle gronden tegen de toelating en nederzetting der protestanten pleitende, in één rapport of memorie zamenbrengen. Bovendien zeide hij tot een der heftigste verdedigers van het voorstel des bisschops, na afloop van den landdag: „het ernstige en mannelijke woord, dat gij in de godsdienstkwestie hebt gesproken, heeft me genoegen gedaan. Ik zeg u daarvoor mijnen dank.” Zulk een openlijk partij trekken van een der vorstelijke personen voor het ultramontanisme bewijst welk een sterke aanhang de partij der reactie nog heeft, en boezemt groote vrees voor de toekomst in. Want moeijelijk, bijna ondoenlijk moet het een minister vallen, de ware beginselen van staatswijsheid te doen zegevieren, wanneer prinsen van den bloede niet aarzelen openlijk tegen die beginselen op te komen, welke het hoofd van den staat heeft verklaard voortaan in het bestuur des lands te zullen toepassen. Doch het geldt van de Habsburgen als van de Bourbons: zij hebben niets vergeten, zij hebben niets geleerd.

Weldadigheid.

NATIONALE VERLOTING TEN VOORDEELE DER **WATERSNOODLIJDENDEN.**

De sub-commissie brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat maandag 10 junij a. s., van des namiddags 1 tot 3 ure, op het raadhuis door haar zullen worden uitgereikt de prijsvoorwerpen, gevallen op de door haar uitgegeven en ingewisselde loten in bovengenoemde verloting.

Middelburg, den 1 junij 1861.

Namens de sub-commissie,
BIJLEVELD VAN SEROOSKERKE, voorz.
G. N. DE STOPPELAAR, secretaris.

Advertentiën.

Ondertrouwd:

J. BOSSELAAR
en
C. DE VOOGD.

Middelburg,
den 7 Junij 1861.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed, tot mijne en onzer Kinderen diepe droefheid, in den ouderdom van 54 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Heer JACOB GILTJES Lz., in leven Koopvaardijkapitein.

Middelburg,
den 6 Junij 1861.

B. L. HOFFMAN,
Wed. J. GILTJES Lz.

BETALING van Tractementen, ten Kantore van den Betaalmeester en bij Heeren Ontvangers der Directe Belastingen.

De Regthebbenden op eene soort van **Wagen**, vermoedelijk bestemd geweest tot het vervoeren van Voorwerpen op het Strand; op een **Bootje**, lang 3,25, wijd 1,2 El; op onderscheidene **Scheeps-** en andere **Balken, Platen, Deelen**, waaronder één gemerkt 40, **Rondhout, Scheepsluiken** en een **Watervat**, kunnen die Goederen reclameren bij den Burgemeester van Westkapelle.

1 December 1860.

Het zonder motto werkend ligchaam van Kiezers binnen VLISSINGEN zal, als vrij en erkend, bij de herstemming voor een Lid van den Raad dier Gemeente, gezamenlijk zijne stem uitbrengen op den Heer J. B. DE GROOF.

Er is geen aandrang of ophef noodig om de in alle deelen volkomene geschiktheid van den Heer DE GROOF te staven; een ieder in Vlissingen kent hem als een regtschapen Burger, gezind om in alles handel en nijverheid, minder door woorden, maar met de daad, voor te staan; en daarom, vrije Burgers, die het vrije Kiesregt zoo duur verkregen hebt! brengt met ons, op Dingsdag den 11den Junij 1861, uwe stemmen uit op den Heer

J. B. DE GROOF.

De COMMISSIE onder de Zinspreuk LOON VOOR WERK berigt bij deze, dat op Dingsdag den 18 Junij aanstaande, des namiddags ten twee ure, in de Concertzaal alhier, zal worden gedaan Verslag harer werkzaamheden gedurende den afgeloopen winter; terwijl de Commissie de vrijheid neemt hare Inteekenaren en Begunstigers tot het bijwonen dier Vergadering vriendelijk uit te noodigen.

Middelburg, 7 Junij 1861. De Commissie voornoemd,
A. M. CRAMER, Voorzitter.
HUBERTUS REKKER, Secretaris.

JAGT VERPACHTING.

De Rentmeester der Ambachts-heerlijkheden Baarland en Oudelande c. a., gelegen in het eiland Zuidbeveland, Provincie Zeeland, zal op Zaturdag den 22 Junij 1861, des voormiddags ten elf ure, in het Logement de KORENBEURS, te **Goes**, publiek en aan den meestbiedenden presenteren te verhuren:

Het regt tot uitoefening der Jagt, over omtrent 1500 Bunders Jagtveld van de voorzeide Ambachts-heerlijkheden, voor vijf Jagtsaisoenen,

ingaande met het openen der Jagt van 1861/62, waarvan de voorwaarden ten Kantore van den ondergeteekende, van heden af, ter lezing liggen.

De Rentmeester voornoemd,
J. FRANSEN VAN DE PUTTE.

VERKOOPING op Dingsdag den 11 Junij 1861, des voormiddags ten 10 ure, in het NOTARISHUIS in de Abdij te Middelburg, ten overstaan van den Notaris W. L. WOUTERSEN, van eene aanzienlijke partij

FIJNE STOFFEN,

bestaande in Lakens, Bukskins, Satin de Laine, Cuir de Laine, Duffels en Mantelstoffen; verder Linnen en Manufacturen, Karpettengoed en Loopers.

Te bezigtigen op Maandag te voren, van des voormiddags 10 tot 1, en des namiddags van 3 tot 6 ure.

De Notaris D. UYTTENHOOVEN zal op Dingsdag den 11 Junij 1861, des voormiddags ten 10 ure, binnen de Stad **Vlissingen**, op de Scheepstimmerwerf behoorende der Koopmanshaven, in het Pakhuis wijk H no. 35 en in het Pakhuis achter het Huis wijk D no. 24, in het openbaar presenteren te verkoopen:

Eene partij **Houtwaren, Rondhout, Zeildoek, Touwwerk, IJzerwerk, Brandhout, Kurk,** eene **Boot, Kettingen,** een **Draaibank** met toebehooren, **Ramen, Huisdeuren** en wat meer zal worden geveild.

VERKOOPING aan de **BANK VAN LEENING** te **Vlissingen**, op Donderdag den 13 Junij 1861, BEGINNENDE TEN NEGEN URE, van de openstaande **PANDEN** over de maanden Januarij, Februarij en Maart 1860. — Daags te voren, des namiddags van twee tot vier ure, voor een ieder te zien.

PUBLIEKE VERKOOPINGEN,

ten overstaan van den Notaris J. G RISSEEUW, residerende te Goes.

Op Donderdag 20 Junij 1861, des morgens 9 ure, te **SCHORE,** op de Hofstede bewoond door de Kinderen van wijlen JAN ZUYDWEG, van 7 Paarden, 7 Koeijen, 15 Runders en Kalvers, Varkens, Geiten, Hoenders, eene groote partij Bouw-, Melk- en Stalgereedschappen, Mestspecien, Hooi en Stroo, Huismeubelen en Huisraad enz.

Op Dingsdag 25 Junij 1861, des namiddags 5 ure, te **KAPELLE,** in de Herberg bij M. VAN MARIS, ten verzoeke van Mejufvr. de Wed. J. PIEPERS en Kinderen, van een **Kapbosch,** beplant met **244 Olmen Boomen,** gelegen in Kapelle, in Paukenshoek, sectie E no. 333, groot 2,54.40 Ellen.

Informatiën te bekomen bij gemelden Notaris RISSEEUW.

MAAGDENBURGER HAGELVERZEKERING-MAATSCHAPPIJ.

WAARBORG-KAPITAAL

vijf millioen twee honderd vijftig duizend gulden.

Deze Maatschappij verzekert tegen HAGELSCHADE alle **VELDGEWASSEN** tot vaste en billijke Premiën, zonder Inleggelden.

Bij groote Hagelschaden heeft zij dit bij Onderlinge Maatschappijen van Verzekering van aard dien voor, dat men nimmer nabetaling behoeft te doen, en is men door het groote Waarborg-Kapitaal verzekerd steeds schadevergoeding te zullen bekomen; vooral bij deze soort van verzekering is het noodzakelijk, dat de Maatschappij groote Kapitalen bezit, omdat een Hagelslag op eenen korten omstreek groote schade kan veroorzaken.

Deze Maatschappij vordert voor het geheele Saizoen ook maar eenmaal Premie, al worden de Gewassen meermalen door Hagelslag getroffen, terwijl er andere Maatschappijen zijn, die bij elke Verhageling weder op nieuw Premie verlangen of de Verzekering doen ophouden.

Inlichtingen zijn te bekomen bij het Hoofdkantoor te Amsterdam en bij de Heeren Agenten door het geheele Koningrijk der Nederlanden.

245ste STAATS-LOTERIJ.

Aan het Kantoor van den gekwalificeerden Collecteur zijn te bekomen Heele en Gedeelten van **LOTEN,** volgens Plan. — Trekking 17 Junij aanstaande.

BERIGT VOOR SLUIS EN OOSTBURG.

De **Tandmeester D. N FORRES** van Middelburg, zal den 10, 11, 12 en 13den bij de Wed. WOLFERS te Sluis, en den 14, 15, 16 en 17den dezer bij de Wed. FOKKE DE GOEDE te Oostburg te spreken of te ontbieden zijn.

BRUSSELSCHE KOLEN IN LOSSING voor JOHs. VAN DER LEIJE, Firma BEHEYDT & Co.

ZWAAR EIKEN TELHOUT

IN LOSSING, tot Zaturdag avond, voor rekening van
H. A. INGELSE.

Terstond een **Boodschapmeisje** benoodigd op de Rouaansche Kade, G no. 139.

J. J. CEULEN

heeft het genoegen mede te deelen dat hij, na de veelvuldige aanvragen die hem zijn gedaan, er in geslaagd is welwillende medewerking te erlangen om, naast de Portretten van de meest gevierde TOONKUNSTENAREN van ons Land, ook die van de Heeren **Gobbels** en **Bergstein** te kunnen stellen. — De Beminnaren der Toonkunst, die dit berigt zeker aangenaam zal zijn, worden uitgenoodigd de schoone collectie PORTRETTEN te komen bezigtigen.

MEDEWERKERS EN BEZOEKERS

van het Zesde Zeeuwsch Muziekfeest, wordt als Souvenir aanbevolen, het

ALBUM VAN MIDDELBURG.

Zes fraaije Platen, voorstellende: het Stadhuis op de Groote Markt, het Molenwater, den Dam, het Werkhuis aan de Noordpoort, de Abdij en de Vlissingsche poort. —

Prijs compleet **f 3.**—

BESTELLINGSLIJST op eene uitvoerig bewerkte

PLAAT.

Souvenir van het Zesde Zeeuwsche Muzijkfeest (**het Kerkgebouw gedurende de uitvoering,** van binnen). Prijs *f* 1,50.

Op deze fraaije Plaat, waarvan de Teekening Zaturdag en Maandag nog te bezigtigen zal zijn, wordt, behalve bij den Uitgever; alom ingeteekend.

DE JONG ZIJLSTRA.

Bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS te Middelburg wordt uitgegeven:

ALBUM
VAN
BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

Het tweede deel van den jaargang 1861, zijnde de afleveringen van 1 april, 1 mei en 1 junij, bevat deze stukken:

Canada en het noordwesten van Amerika. — De Victoriabrug. — Victor Amadeus, de eerste koning van Sardinie. — Aix-les-Bains in Savoye. — De adjudant van Calcutta. — De physische geographie der zee. — De onderzeesche telegraphie. De ontwikkeling van het engelsche parlement. — Zuid-Carolina. — De fransche diplomaten sedert 1848.

De prijs per jaargang (naar verkiezing in 4 driemaandelijksche deelen of 12 maandelijksche afleveringen) is *f* 6.—

UITSPANNING *DE ZWAAN.*

Op Zondag den 9 Junij, des avonds 5½ ure, bij gunstig weder, **HOORN-MUZIJK** van het 2de Reg. Infanterie, onder directie van den Heer KORN.

BELLE VUE (Groote Abeele).

Op Zondag 9 Junij, des namiddags ten 5 ure, bij gunstig weder, **GROOTE HARMONIE,** onder directie van den Heer J. F. LIESOY.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Junij.

VAN MIDDELBURG				VAN ROTTERDAM			
Zaturdag	8	's morg.	11,30	Zaturdag	8	's morg.	7 ure.
Zondag	9	's midd.	12 ure.	Zondag	9	„	7
Maandag	10	„	12,30	Maandag	10	„	10,30
Dingsdag	11	's morg.	6	Dingsdag	11	„	10,30
Donderdag	13	„	6	Woensdag	12	„	10,30
Vrijdag	14	„	6	Vrijdag	14	„	10,30
Zaturdag	15	„	6	Zaturdag	15	„	10,30
Zondag	16	„	6	Zondag	16	„	10,30

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.